

Møteinnkalling

Utvalg:	Arbeidsutvalg for Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Møtested:	Telefon
Dato:	23.04.2018
Tidspunkt:	13:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 755 47981. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 7/2018	Godkjenning av innkalling/ protokoll		2003/577
AU 8/2018	Høringsuttalelse til ekspertutvalgets rapport om oppgaver som kan flyttes fra stat til fylkeskommune		2017/7531
AU 9/2018	Eventuelt		2003/577

Arkivsaksnr: 2017/7531-0

Saksbehandler: Inge Sollund Ingvaldsen

Dato: 19.04.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Midtre Nordland nasjonalparkstyre	8/2018	23.04.2018

Høringsuttalelse til ekspertutvalgets rapport om oppgaver som kan flyttes fra stat til fylkeskommune

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre utformer en felles høringsuttalelse gjennom epostbehandling. Arbeidsutvalget tar et nytt telefonmøte innen 8 mai der de gjennomgår de innspillene som har kommet fra nasjonalparkstyret, og sammenfatter dette til et høringsdokument.

Følgende punkter skal være med i forvalters tilrådning som sendes ut til styret:

- Styret bør konstituere seg selv som likeverdige parter og ikke styres av Fylkeskommunen slik utvalget foreslår
- Positiv til forvaltningsreformen med verneområdestyrer og at dette bør videreføres
- _____
- _____
- _____

Bakgrunn

Ved Stortingets behandling av regionreformen ble regjeringen bedt om å sette ned et ekspertutvalg som skulle foreslå oppgaver til fylkeskommunene. Regjeringen satte ned ekspertutvalget i juni 2017, etter at Stortinget hadde vedtatt en fylkesinndeling med 11 fylkeskommuner.

Utvalgets mandat var å vurdere oppgaver hos staten som kunne overføres til fylkeskommunalt nivå. Forslagene skulle kunne styrke fylkeskommunenes samfunnsutviklerrolle, gi en mer brukervennlig forvaltning, en bedre offentlig

ressursbruk, og bedre tjenester for innbyggere og næringsliv. Utvalget leverte sin rapport 1. februar 2018.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet ønsker at berørte og interessenter skal få anledning til å vurdere helheten i utvalgets forslag, før regjeringen tar stilling til forslagene. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har derfor sendt rapporten fra ekspertutvalget på høring med høringsfrist 9. mai 2018.

Arbeidsutvalget ble orientert om rapporten på styremøte AU-møte 21. mars da forslagene som berørte verneområdeforvaltningen generelt og nasjonalparkstyre spesielt. Ut fra denne orienteringen kom arbeidsutvalget med følgende innspill til videre saksbehandling:

- Styret bør gi en uttalelse – sekretariatet sjekker hvor vidt uttalelsen kan gis etter fristen slik at saken kan behandles i neste styremøte. Hvis ikke sendes uttalelsen til resten av styremedlemmene per epost. Sjekk hva andre nasjonalparkstyre har uttalt.
- Følgende punkter bør tas med i en uttalelse:
 - Styret bør konstituere seg selv som likeverdige parter og ikke styres av Fylkeskommunen som utvalget foreslår.
 - Positiv til forvaltningsreformen med verneområdeparkstyre og at dette bør videreføres.
- Nytt AU-møte (Telefon/Lync/Skype): 23. april. Klokka 13-14.

Utsettelse på høringsuttalelse

Sekretariatet sendte i epost datert 9. april 2018 henvendelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) om å få utsatt høringsfrist slik at saken kunne behandles i førstkommende styremøte. Følgende svar ble gitt fra KMD:

«Vi takker for henvendelsen vedrørende utvidet høringsfrist av rapporten *Regionreformen: Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene*. Tidsplanen for oppfølging av ekspertutvalget er stram, og av hensyn til videre det videre arbeidet med å følge opp ekspertutvalgets rapport, er departementet restriktive med å gi utsettelse på høringsfristen. Høringsuttalelser som sendes inn etter fristens utløp vil bli registrert, men vi kan ikke garantere at innholdet i høringsuttalelsen vil inngå i de vurderingene som gjøres i etterkant av høringen».

Sekretariatsleder anbefaler på bakgrunn av dette at høringsuttalelsen behandles på epost, der arbeidsutvalget har et avsluttende telefonmøte for å samle opp de ulike høringssvarene.

Høringsuttalelser fra andre styre:

Per 19. april 2018 er det kun Børgefjell nasjonalparkstyre som har hatt saken oppe til politisk behandling, og sendt høringssvar til KMD. Saken skulle også behandles i Møysalen nasjonalparkstyre 20. april, men møtet har blitt utsatt til 4. mai. Nasjonalparkforvalter for Møysalen har skrevet en tilrådning til styret.

Høringsuttalelse fra Børgefjell nasjonalparkstyre

Nasjonalparkstyret støtter utvalgets konklusjon om at ordningen med lokale nasjonalpark-/verneområdestyre med forvaltningsansvar av lokale verneområder bør videreføres. Dette ut fra at denne forvaltningsmodellen har vist seg å ha god lokal forankring, god bruk av lokalkunnskap og god dialog med ulike interesser. Modellen med lokalt nasjonalparkstyre hvor kommuner, fylkeskommuner og Sameting er

representert har gitt en mer helhetlig lokal forvaltning med økt fokus på det enkelte verneområdet.

Nasjonalparkstyret er uenig i at det gis føringer om at styrene bør ledes av fylkeskommunen. Nasjonalparkstyret mener den beste løsningen er at styret konstituerer seg selv med leder og nestleder. Dette for å kunne ivareta lokal forvaltning best mulig. Børgefjell nasjonalpark ligger i 2 store fylker (Nordland og Trøndelag) hvor fylkeskommunens representant nødvendigvis ikke har spesiell lokal tilknytning til, og kunnskap om nasjonalparken og kommunene.

Nasjonalparkstyret er fornøyd med dagens ordning hvor nasjonalparkforvalter formelt sett er ansatt hos fylkesmannen, dette forutsatt at forvalteren er underlagt styret i alle saker som berører forvaltningen av verneområdet. Nasjonalparkstyret har gode erfaringer med at fylkesmannen ikke overprøver den lokale forvaltningen og det politiske skjønn, men heller kommer med råd og veiledning når nasjonalparkstyret etterspør dette.

Fylkesmannen har i dag klagerett på alle styrets vedtak, i rapporten fra ekspertutvalget berøres ikke dette. Hvis fylkesmannen fortsatt skal ha en overordnet klagerett på nasjonalparkstyrets vedtak tilsier dette at fylkesmannen fortsatt må ha fagkompetansen på verneområdeforvaltningen. Ut fra dette ser nasjonalparkstyret utfordringer med at både fylkesmannen og fylkeskommunen skal ha en spesiell rolle ift. nasjonalparkforvalter og nasjonalparkstyret. Nasjonalparkstyret mener dette kan gi økte kostnader og mer uoversiktlig forvaltningsmodell.

Uansett hvilke organ som blir ansvarlig for nasjonalparkforvalteren er det viktig for nasjonalparkstyret at ressursen ikke benyttes til andre formål enn forvaltningen av verneområdet. Dette ihht. vedtektene og styrets føringer. Det må ikke legges opp til en praksis at avsatte ressurser brukes til andre formål uten at dette er avtalt med styrets leder.

Fylkeskommunenes representanter presiserer det prinsipielle i saken om at makt og myndighet skal overføres fra stat til politisk nivå i fylkeskommunene med mål om økt lokal forvaltning. I tillegg til det prinsipielle med å skille tilsyn-/kontrollmyndigheten og forvaltningsmyndigheten hvor det utøves politisk skjønn.

Nasjonalparkstyret har utover dette ingen ytterligere kommentarer til de andre forhold som er berørt i rapporten.

Møysalen nasjonalparkstyre (forvalters tilråding – under utarbeidelse).

Nasjonalparkstyret synes ordningen med lokale styrer har fungert godt og etter hensikten med denne reformen, og er enige i ekspertutvalgets konklusjon i at verneområdestyrene bør opprettholdes.

Nasjonalparkstyret er ikke enig i at ekspertutvalgets tilråding om at styrene bør ledes av Fylkeskommunen da nasjonalparkstyre mener dette vil føre styrene vekk fra prinsippet om lokal forvaltning. Fylkeskommunens representant er ikke nødvendigvis den som er best kjent i nasjonalparkstyrets kommuner og kan ivareta den lokale tilknytningen best. Møysalen nasjonalparkstyre ønsker at dagens ordning med at styrene er frie til å konstituere seg selv videreføres.

Nasjonalparkstyret foreslår at forvaltningsmyndigheten for mindre verneområder innenfor nasjonalparkstyrets kommuner overføres til nasjonalparkstyret i stedet for til fylkeskommunene. Modellen med verneområdestyrerepresentanter fra berørte kommuner, fylkeskommuner og sametinget gir en mer helhetlig lokal forvaltning med økt fokus på det enkelte verneområdet, og nasjonalparkstyret tror dette vil være positivt også for mindre verneområder. Det forutsettes her at nødvendige midler følger med det ekstra forvaltningsansvaret.

Nasjonalparkstyret er fornøyd med dagens ordning med forvalterens tilknytning til Fylkesmannen. Tilknytningen til et sterkt og variert fagmiljø er viktig for et desentralisert kontor, og nasjonalparkstyret opplever ikke at fylkesmannen påvirker den lokale forvaltningen og det politiske skjønnet, men heller kommer med råd og veiledning når nasjonalparkstyret etterspør det. Nasjonalparkstyret er usikkert på om fylkeskommunene klarer å ivareta denne rollen på en like god måte, da fylkeskommunen kan tenkes å komme med mer politiske råd og føringer.

Øvrige uttalelser:

Alle høringsuttalelser legges ut på regjeringen sine nettsider:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-rapport-fra-ekspertutvalget-som-har-vurdert-nye-oppgaver-til-fylkeskommunene/id2589218/>